

ANNEX I

CONTEXT DEL COMERÇ

Davant l'estat d'alarma provocat per la propagació de la covid-19, el comerç s'ha vist afectat pel tancament obligat de tots els comerços o serveis no considerats essencials, d'acord amb el Decret 423/2020. Aquesta situació ha causat, d'una banda, una mancança de recursos per part del petit comerç en el món digital i, de l'altra, una debilitat del teixit comercial, derivada del tancament temporal, amb efectes negatius en el present i un futur proper.

A banda d'aquesta situació extrema i que caldrà abordar amb eines i recursos per impulsar el teixit comercial, ara ens centrem a contextualitzar el comerç de Barcelona, les dades econòmiques més destacades, les característiques, l'anàlisi del sector comercial i tot el que el comerç aporta a la ciutadania.

El comerç constitueix una de les principals activitats econòmiques de Barcelona, i n'és la principal generadora de llocs de treball.

Es caracteritza per un model comercial propi, basat en la proximitat, la qualitat, el servei i la diversitat, i a la vegada constitueix un referent a escala internacional, que contribueix a projectar la ciutat de Barcelona.

Presenta una gran varietat, heterogeneïtat i riquesa de formats que coexisteixen i que tenen un paper fonamental en la vertebració de la trama urbana i la cohesió social.

D'altra banda, el model comercial de Barcelona es troba integrat en moltes altres activitats, projectes, iniciatives, etc., de manera que esdevé un sector econòmic molt transversal.

CARACTERÍSTIQUES DELS LOCALS COMERCIALS I DE RESTAURACIÓ

Segons dades recollides a l'enquesta del sector comercial, realitzada anualment, les característiques del negoci comercial es poden definir com societats civils particulars, amb una antiguitat superior als 12 anys, associada a un gremi, majoritàriament rep pagaments amb tarjeta i amb un sistema de venda assistida.

Pel que fa les característiques físiques, el local comercial mitjà a Barcelona és una botiga al carrer, d'uns 129,4 m² de superfície total (dels quals 76,8 m² corresponen a la sala de vendes), accessible amb un cert desnivell i en règim de lloguer per a la qual es paguen uns 1.239 € al mes.

Pel que fa a les característiques dels locals dedicats a restauració són :

La mitjana de la superfície total de l'establiment és de 97 m². La de la sala és de 59,6 m² (71 m² el 2013). El 62,4% dels establiments tenen terrassa, amb una superfície mitjana de 7 m². Els locals dels bars solen ser més petits, i els dels restaurants, més amplis, amb una sala d'ús exclusiu per menjar (44,9%) i una cuina separada (92,9%).

ANÀLISI DEL SECTOR COMERCIAL I DE SERVEIS 2019 (dades provinents del cens comercial)

En la darrera actualització del cens d'activitats comercials, realitzada en el segon semestre del 2019, es van censar 80.553 locals situats en una planta baixa en el conjunt de la ciutat de Barcelona. Dins d'aquesta xifra global s'engloben les tres grans categories següents: 61.558 locals actius, 2.602 locals buits i 16.393 locals sense informació.

La informació resultant d'aquest projecte s'ha posat a l'abast del conjunt de la ciutadania, mitjançant dades obertes (<https://opendata-ajuntament.barcelona.cat/data/ca/dataset?q=&name=cens-activitats-comercials>) i esdevé una eina important, que es podrà facilitar a qualsevol ciutadà que vulgui iniciar un negoci o als comerciants que vulguin ampliar l'activitat, per ajudar-los a posar en marxa noves iniciatives comercials. Igualment, l'anàlisi realitzada d'aquestes dades ha donat una sèrie d'indicadors que ajuden a conèixer millor l'actual teixit comercial, els seus punts forts i les seves febleses, alhora que identifica nuclis d'especialització en els diferents districtes.

Cal destacar els actius comercials singulars del model comercial, les zones comercials formades pels eixos comercials i els mercats municipals. En aquest sentit, segons les dades del cens, el **94,50%** dels comerços i serveis disponibles es troben a peu de carrer i un 5,50% es troba en mercats municipals (3,48%), centres comercials (1,45%) o galeries comercials (0,52%).

Més informació: <https://ajuntament.barcelona.cat/comerc/ca/cens-comercial-2019>

Sens dubte, l'encaix del cens comercial de la ciutat en l'ecosistema de diferents fonts d'informació de l'activitat econòmica, nous hàbits del consum..., són factors clau per proporcionar el valor públic que el teixit comercial necessita.

MADURESSA DIGITAL DEL COMERÇ BARCELONÍ

L'any 2016 es va fer la primera anàlisi de maduresa digital (publicada el març del 2017).

L'índex de MD pretenia mesurar la presència a internet i el nivell d'activitat dels establiments, que es van dividir en quatre categories: sense presència i amb presència bàsica (59,60%), amb presència activa (37,30%) i comerç digital (3,10%).

La conclusió va ser que el l'índex de maduresa digital es trobava en el 30,43% de presència bàsica.

El març del 2018 es va aprovar la mesura de govern de transformació digital, amb cinc eixos d'actuació (formació, assessorament i acompanyament, suport econòmic, coneixement i noves solucions).

L'índex de MD inclou aspectes nous (com la disposició d'un pla de màrqueting digital o l'aprofundiment en l'evolució del comerç electrònic) i amplia la categorització (sense presència / presència bàsica / presència àmplia / presència activa / comerç digital) que fan que no sigui comparable a les dades del 2016.

L'extracció de dades d'aquests qüestionaris ens permet extreure conclusions sobre la evolució de la MD en establiments comercials i associacions de comerciants entre 2018 i 2019.

Les dades indiquen que els establiments van passar d'un 55% de no presència o presència bàsica a un 44% el 2019. Dit d'una altra manera, el percentatge d'establiments amb presència àmplia, activa o de comerç digital va passar del 45% al 56%.

Pel que fa a les associacions, van passar d'un 59% de no presència o presència bàsica a un 42%, davant de la presència àmplia, activa i del comerç digital, que van passar del 41% al 58%.

En números globals, els establiments van passar d'un índex de MD global de 29,97% el 2018 a un 32,82% el 2019.

En xifres globals referides a les associacions, l'índex de MD va passar de 28,11% el 2018 a un 32,82% el 2019.

FINALITAT DE LA HACKATÓ DEL COMERÇ

L'anàlisi del context comercial ens planteja abordar diferents reptes, l'adaptació del teixit comercial (comerços i eixos i associacions de comerciants) a les noves necessitats de la societat, actualment imposades per la pandèmia del coronavirus.

A continuació es detallen diferents ítems que apareixen com a reptes en el teixit comercial barceloní:

- Digitalització del comerç (processos, sistemes, dades, sensorització, etc.)
- Venda en línia i omnicanalitat
- Tecnologies emergents (intel·ligència artificial, dades massives, pagament electrònic, cadenes de blocs, etc.)
- Sostenibilitat, logística i distribució comercial
- Aprofitament de local buits
- Comunicació amb el consumidor digital
- Nous models de negoci/comerç / nous formats
- Teixit comunitari i cooperació
- Afluència de públic / dinamització del territori
- Capacitació dels nous professionals del comerç
- Nous canals de comunicació
- Compra online

A continuació alguns estudis publicats al web de l'Ajuntament com a material de consulta dels participants:

- Enquesta Sector Comercial
- Enquesta Sector Restauració
- Omnibus
- Hàbits de consum i polaritats
- Anàlisi de Maduresa Digital
- Estudi Cens'19